

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

5 juni 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2002**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heren Patrick Hostekint en Jacques Laverge
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

18-A (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

19-C (2001-2002)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Errata, + Bijlagen + Errata

– Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

– Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

---

Zie ook :

17 (2001-2002)

– Nr. 1-A : Algemene toelichting

– Nr. 1-B : Meerjarenbegroting

– Nr. 1-C : Toelichting per programma

20-B (2001-2002)

Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof + Erratum

INHOUD

	Blz.
I. ALGEMEEN BUITENLANDS EN EUROPEES BELEID	6
I.1. Toelichting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid	6
A. Louter technisch karakter van de aanpassingen	6
B. Vesalius-tentoonstelling van de U.I.A.	6
C. Programma Centraal- en Oost-Europa	6
D. Vlaamse bijdrage aan UNAIDS	7
I.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	7
A. Technisch karakter van de begrotingsaanpassingen	7
B. Stijl en efficiëntie van het Vlaams buitenlands optreden	7
C. Betere Vlaamse internationale belangenbehartiging en communicatie	8
D. Gebrek aan plenaire opvolging van het Vlaamse buitenlandbeleid	8
I.3. Bespreking : antwoorden van de minister	9
A. Technisch karakter van de begrotingsaanpassing	9
B. Stijl van het Vlaamse buitenlandse optreden	9
C. Internationale communicatie en internationale belangenbehartiging van Vlaanderen	9
I.4. Indicatieve stemmingen	10
A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	10
B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	10
II. BUITENLANDSE HANDEL EN EXPORTBEVORDERING	10
II.1. Toelichting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting	10
II.1.1. Programma 51.40 : Buitenlandse Handel en Exportbevordering	10
A. Export Vlaanderen	10
A.1 Algemeen	10
A.2. Het sectoraal akkoord 2001-2002	10
A.3. Regionalisering van de buitenlandse handel	11
A.4. Vlaamse economische vertegenwoordigers	11
B. Uitgaven in verband met acties, realisaties en manifestaties ter bevordering van de export	12
II.1.2. Programma 51.9 : Extern Economisch Beleid	12
II.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	12
A. Beperkte omvang van de aanpassingen	12
B. Huisvestingsproblematiek van Export Vlaanderen	12

C. Gezamenlijk optreden van de AWEX en Brussel Export inzake beurzen en zendingen	12
D. De middelen voor het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel	13
E. Dotatie aan Export Vlaanderen (ba. 41.01)	13
F. Nieuw statuut voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers	13
II.3. Bespreking : antwoorden van de minister	13
A. Belang van de export voor de Vlaamse eecoomie	13
B. Het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel	13
C. Uitbreiding van de behuizing van ExportVlaanderen	14
D. Gezamenlijk optreden met de AWEX en Brussel Export inzake beurzen en zendingen	14
E. De dotatie aan Export Vlaanderen	14
F. Het nieuwe statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers	14
II.4. Indicatieve stemmingen	15
A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	15
B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	15
B.1. Afdeling I : programma's 51.4 en 51.9	15
B.2. Afdeling II : DAB Dienst Investeren in Vlaanderen	15
B.3. Bijlage – ION van categorie B : Export Vlaanderen	15
III. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	15
III.1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking	15
A. Inleiding : algemene evolutie van de krediettotalen en globale cijfergegevens ..	15
B. Toelichting bij de voornaamste wijzigingen op basisallocatieniveau	15
B.1. Basisallocatie 12.31	15
B.2. Basisallocatie 30.05	16
B.3. Basisallocatie 33.01	16
B.4. Basisallocatie 33.02	17
B.5. Basisallocatie 43.01	17
C. De meerjarenbegroting Ontwikkelingssamenwerking	17
III.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	18
A. Tussenkoms t van de heer Stefaan Platteau	18
– Positieve inschatting van de begrotingsoefening	18
– Externe kwaliteitscontrole m.b.t. de projecten in Zuid-Afrika	18
– Regularisatie van DAC-projecten	18
– Het beleid naar de gemeenten inzake ontwikkelingssamenwerking	18
– Realisatiegraad van de begroting	18
B. Tussenkoms t van de heer Freddy Sarens	18

– Uitblijven van een echt beleid	18
– Voorspeld falen van het beleid naar de gemeenten	19
C. Tussenkomsst van de heer Frans Ramon	19
– Foutief signaal	19
– Interne controle en externe consultancy	19
– Het beleid naar de gemeenten inzake ontwikkelingssamenwerking	19
– Waarborgverlening voor projecten in ontwikkelingslanden	20
– Kritische steun voor de begrotingscontrole	20
D. Tussenkomsst van de heer Patrick Hostekint	20
– Uitblijven van de realisatie van de beleidsintenties	20
– Substantiële vermindering van de globale kredieten	20
– Gebrek aan belangstelling voor ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse regering	20
– Een gemiste kans	20
III.3. Bespreking : antwoorden van de minister	20
A. Algemene situering van de resultaten van de begrotingscontrole	20
B. Gemeentelijk convenantenbeleid	21
C. Realisatiegraad van 77 percent	22
D. Verhoging van de middelen ten behoeve van externe consultancy en verhoging van de VVOB-subsidie	22
III.4. Indicatieve stemmingen	22
A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen	22
B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	22

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op donderdag 16 mei, woensdag 22 mei en donderdag 23 mei 2002 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 besproken en goedgekeurd.

Overeenkomstig de terzake binnen de Vlaamse regering bestaande bevoegdheidsverdeling bestond de bespreking uit drie onderdelen. Op 16 mei 2002 werd het begrotingsluik "algemeen buitenlands en Europees beleid" toegelicht door minister Paul Van Grembergen. Het begrotingsluik "buitenlandse handel en exportbevordering" werd op 22 mei toegelicht door minister Jaak Gabriëls. En het begrotingsluik "ontwikkelingssamenwerking" werd door minister Bert Anciaux toegelicht op 23 mei 2002.

Er werd voor geopteerd om per bevoegdheidsluik een verslaggever aan te duiden. De heer Patrick Hostekint bracht zo verslag uit over de bespreking van het algemeen buitenlands en Europees beleid, terwijl de heer Jacques Laverge deze taak op zich nam voor wat de onderdelen "buitenlandse handel en exportbevordering" en "ontwikkelingssamenwerking" betreft.

Elk van de genoemde deelbesprekingen maakte het voorwerp uit van een afzonderlijke indicatieve stemming.

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden hoefde zich niet uit te spreken over enige bepaling in het programmadecreet.

I. ALGEMEEN BUITENLANDS EN EUROPEES BELEID

I.1. Toelichting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid

A. Louter technisch karakter van de aanpassingen

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting wijst minister Van Grembergen erop dat de begrotingscontrole 2002 voor het beleidsdomein "algemeen buitenlands en Europees beleid" (programma 12.1) slechts tot een zeer beperkt aantal technische cor-

recties aanleiding heeft gegeven. Er is zeker geen sprake van substantiële aanpassingen, belangrijke nieuwe initiatieven, of zelfs maar accentverschuivingen. Zulks moge volgens de minister ook zeer duidelijk blijken uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, waarin deze correcties uitvoerig worden beschreven en gemotiveerd.

De voorgestelde technische correcties zijn drie in getal; ze betreffen een subsidie aan de Universitaire Instelling Antwerpen voor een tentoonstelling, het wegwerken van de gevolgen van de meer gefaseerde uitbetaling van projecten die geselecteerd werden in het kader van het programma Centraal- en Oost-Europa en tenslotte ook de Vlaamse bijdrage tot UNAIDS, het aids-bestrijdingsprogramma van de Verenigde Naties.

B. Vesalius-tentoonstelling van de U.I.A.

De Universitaire Instelling Antwerpen (en meer specifiek het Instituut voor de Geschiedenis van de Geneeskunde en de Natuurwetenschappen) ontving van de Vlaamse regering in 1999 een subsidie ten belope van 1,9 miljoen euro voor haar bijdrage tot de tentoonstelling "Vesalius, lijfarts van Keizer Karel". Door een communicatiefout tussen de UIA en de vzw Keizer Karel liep echter een en ander mis bij de afrekening van deze subsidie. Om de Vlaamse regering alsnog toe te laten de laatste verschuldigde schijf uit te betalen wordt nu dan ook voorgesteld om een regeling te treffen via een Bijkrediet Vorige Jaren. Dit bijkrediet bedraagt 23.000 euro. De minister wijst er daarbij op dat dit bedrag gecompenseerd wordt op de basisallocatie 30.02. Het gaat hier dus niet om een meeruitgave, maar louter om een verschuiving van middelen.

C. Programma Centraal- en Oost-Europa

Een tweede technische correctie die zich opdringt, heeft te maken met het – in deze commissie overigens welbekende – programma Centraal- en Oost-Europa. Door omstandigheden liep de selectie van de projecten in 2001 een niet-onaanzienlijke vertraging op, waardoor de meeste ervan pas begin dit jaar van start konden gaan. De betaling van de eerste schijf van 40 percent (de betaling van een goedgekeurd project gebeurt in drie schijven) kon derhalve ook maar begin dit jaar gebeuren, in plaats van in 2001 zoals eerst voorzien. Deze vertraging in de gefaseerde uitbetaling maakte een verhoging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 817.000 euro noodzakelijk. Dit om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die de Vlaamse regering op zich genomen heeft ten aanzien van de projecten die in de voorbije jaren wer-

den vastgelegd. De minister preciseert daarbij nog dat voor 2002 de procedure volledig volgens het vooropgestelde tijdschema verloopt.

D. Vlaamse bijdrage aan UNAIDS

Een derde aanpassing tenslotte, betreft de Vlaamse subsidie aan UNAIDS, het VN-agentschap voor aidsbestrijding dat geleid wordt door de Vlaming Peter Piot. Op 24 november 2000 besliste de Vlaamse regering – volledig in lijn met haar constante zorg rond de mondiale aidsproblematiek – een subsidie van ongeveer 709.000 euro toe te kennen aan deze organisatie. Zoals steeds gebeurde de betaling hiervan in schijven. Bij de tweede schijf ten belope van ongeveer 283.000 euro deden zich echter problemen voor. Ze werd immers door het Rekenhof geannuleerd omwille van – nota bene door het nieuw Financieel Systeem van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap verstrekte – foutieve gegevens, die verkeerdelijk een tekort aan beschikbare kredieten voor de uitbetaling van deze schijf aangaven. Via een bijkrediet wordt een en ander nu rechtgezet, zodat de betaling van de tweede schijf van de Vlaamse subsidie aan UNAIDS alsnog kan worden gehonoreerd. Ook hier gaat het dus duidelijk om een louter technische correctie.

I.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden

A. Technisch karakter van de begrotingsaanpassingen

De heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, stelt vast dat men na een nuchtere en zakelijke analyse van het voorliggende luik van de begrotingscontrole niet anders kan dan beamen dat het hier slechts om een zeer beperkt aantal wijzigingen van louter technische aard gaat. Hetgeen overigens in genedele betekent dat men in de context van deze begrotingsbesprekingen ook niet enkele meer algemene beschouwingen over het Vlaamse buitenlandbeleid zou mogen formuleren.

B. Stijl en efficiëntie van het Vlaams buitenlands optreden

In zijn tussenkomst wenst de heer Patrick Hostekint niet zozeer in te gaan op de door de minister voorgestelde minieme technische wijzigingen aan de uitgavenbegroting, als wel op de substantie en de algemene stijl van het Vlaamse "buitengaats optreden".

Dienaangaande stelt de heer Hostekint zich qua inhoud volledig te kunnen terugvinden in het door

Vlaanderen gevoerde (nog steeds wat prille) buitenlands beleid. Zowel de vorige als de huidige Vlaamse regering hebben – in continuïteit – een kwalitatief hoogstaande buitenlandpolitiek weten op te bouwen. Het enige bemerkenswaardige verschil tussen de twee regeringsploegen is er voornamelijk een van stijl van optreden.

Onder de vorige regering, die de weinig benijdenswaardige taak had om vanaf 1993 – bijna vanaf nul – een echt eigen Vlaams buitenlandbeleid op poten te zetten ; werd Vlaanderen naar buitenuit vooral belichaamd door het vaak erg temperamentvolle, en soms zelfs wat flamboyante optreden van de toenmalige minister-president, de heer Luc Van den Brande (die nu overigens voorzitter is van deze commissie). Om "Vlaanderen op de kaart te zetten" moest die zich soms wel wat presidentiële allures aanmeten, hetgeen hem overigens vaak zeer goed af ging. Los van de onmiskenbare verdiensten van dit beleid, moet het de heer Hostekint van het hart dat dit soort optreden hem persoonlijk karakterieel niet zo goed lag.

In dat opzicht kan hij zich heel wat beter terugvinden in het veel bescheidener, maar daarom niet minder effectieve, optreden van de huidige Vlaamse minister bevoegd voor Buitenlands Beleid. Dat een zekere bescheidenheid een succesvol optreden niet in de weg hoeft te staan, heeft de heer Hostekint trouwens zelf nog maar zeer recent mogen vaststellen naar aanleiding van zijn deelname aan een zending van minister Van Grembergen naar Noord-Ierland. Deze zending kaderde in de Vlaamse beleidsoptie om, waar mogelijk, een bijdrage te leveren tot lopende vredesprocessen. Beleidsoptie die verder geconcretiseerd zal kunnen worden naar aanleiding van het aanstaande bezoek van minister Paul Van Grembergen aan Kosovo. De heer Hostekint drukt daarbij trouwens de hoop uit dat Vlaanderen, zodra de toestand ter plekke zulks opnieuw toelaat, zich ook opnieuw zal engageren ten aanzien van de Israëliisch-Palestijnse kwestie. Het nader tot elkaar brengen van met elkaar in onmin levende gemeenschappen is immers een taak die vrijwel naadloos aansluit op de specifieke Vlaamse bevoegdheden en ervaringen. Vredesopbouw en (niet-militaire) vredeshandhaving zijn voor Vlaanderen – dat toch een van de welvarendste regio's ter wereld is – dan ook voor de hand liggende taken.

De efficiëntie van het door de Vlaamse regering, en in het bijzonder door de minister die het buitenlands beleid onder zich heeft, gevoerde beleid staat volgens de heer Patrick Hostekint buiten kijf. En dit Vlaamse beleid wordt – zoals de heer Hostekint

zelf heeft kunnen vaststellen – in het buitenland (onder andere in de landen van Centraal- en Oost-Europa die kandidaat zijn om tot de EU toe te treden en waarmee Vlaanderen samenwerkingsakkoorden afgesloten heeft) ook zeer naar waarde geschat. Mochten alle met Vlaanderen vergelijkbare regio's een gelijkaardig beleid voeren en insgelijks een inbreng doen, dan zou de wereld er volgens de heer Hostekint een heel stuk beter aan toe zijn. Ook de Vlaamse minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking verdient volgens de heer Hostekint trouwens goede punten. Iets waarvan hij vooralsnog niet zeker is voor wat het optreden van de minister bevoegd voor buitenlandse handel betreft.

C. Betere Vlaamse internationale belangenbehartiging en communicatie

In zijn tussenkomst wenst de heer Luk Van Nieuwenhuysen al evenmin in te gaan op de door de minister geformuleerde opmerkingen, die inderdaad louter technische begrotingscorrecties behelzen.

Hij wil echter wel opnieuw benadrukken dat de recente tribulaties rond het rapport van mevrouw Lili Nabholz-Haidegger, de Zwitserse rapporteur van de Commissie Mensenrechten van de Raad van Europa, nog maar eens heeft aangetoond dat er dringend nood is aan een bijsturing van de internationale communicatie van Vlaanderen en aan een versterking van het eigen Vlaams “diplomatiek” dispositief.

Hoewel de heer Van Nieuwenhuysen erkent dat de huidige begrotingscontrole daartoe niet de meest geschikte gelegenheid is, meent hij toch dat men met een en ander best niet te lang meer zou talmen. Zijns inziens zou dit immers een nieuwe basisoptie moeten worden binnen het Vlaams buitenlands beleid, die toch reeds op vrij korte termijn een begrotingsmatige neerslag zou moeten krijgen. Via de begroting voor het jaar 2003 zou deze optie in elk geval al de nodige financiële onderbouw moeten krijgen.

Voor wat de eigenlijke implementatie op het terrein betreft, moet men zich volgens de heer Van Nieuwenhuysen geen begoochelingen maken. De tenuitvoerlegging van dit soort van structurele ingrepen vergt immers steeds de nodige tijd. In dat opzicht is hij het dan ook niet eens met de stelling van de heer Hostekint, als zou enige bescheidenheid de houding zijn die het best past bij het Vlaams buitenlands optreden. Hij meent integendeel dat het “op de kaart zetten van Vlaanderen”

nu meer dan ooit noodzakelijk is, een teveel aan bescheidenheid schaadt de Vlaamse zaak immers maar.

Afrondend drukt de heer Luk Van Nieuwenhuysen de hoop uit dat al in de zeer nabije toekomst de nodige lessen zullen worden getrokken uit de problemen die Vlaanderen, nu al tot twee keer toe, heeft gehad met door de Raad van Europa uitgestuurde rapporteurs, en dat er met name navenant geïnvesteerd zal worden in een betere Vlaamse internationale communicatie, die gedragen zou moeten worden door een – goed uitgebouwd – eigen Vlaams internationaal apparaat.

D. Gebrek aan plenaire opvolging van het Vlaamse buitenlandbeleid

Ten algemenen titel wenst de heer Patrick Hostekint te benadrukken dat hij het ten zeerste betreurt dat, buiten het gremium van deze commissie, het Vlaams buitenlands beleid al te weinig aan bod komt in het Vlaams Parlement. De plenaire vergadering van dit parlement besteedt er zelfs niet of nauwelijks aandacht aan. Nochtans bieden het algemeen Vlaams buitenlands beleid, het Vlaamse Europa-beleid, het ontwikkelingsamenwerkingsbeleid en de buitenlandse handel meer dan genoeg stof tot discussie. Het is dan ook onbegrijpelijk dat opeenvolgende vragen naar een actualiteitsdebat of zelfs een themadebat om de een of andere obscure reden steeds zijn afgeketst.

Ook de heer Jacques Laverge, hierin bijgetreden door de heer Freddy Sarens, constateert dat, voor wat de plenaire vergadering betreft, de buitenlandse actualiteit tot nog toe steeds heeft moeten wijken voor andere actueler geachte thema's van binnenlandse aard. Hij acht het dan ook nuttig dat er vanuit de verschillende politieke fracties opnieuw een initiatief genomen zou worden om de internationale actualiteit toch eens op de agenda van de plenaire vergadering te krijgen. Elke fractie zou haar vertegenwoordigers in het Uitgebreid Bureau van het parlement daarvoor warm moeten proberen te maken.

Als lid van het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement laat de heer Luk Van Nieuwenhuysen opmerken dat het politieke bestuurslichaam van het parlement in deze zeker nooit enig principieel bezwaar geuit heeft. Wel klopt het dat er nog maar relatief recent (met name net voor het begin van de Conventie over de Toekomst van Europa) een actualiteitsdebat over de Europese thematiek was gepland, dat heeft moeten wijken omdat er ondertussen een ander, actueler, thema was opgedoken.

Hieruit mag echter zeker niet de algemene conclusie worden getrokken dat het Uitgebreid Bureau per definitie negatief zou staan tegenover het behandelen van Europese en/of internationale thematieken in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Anderzijds wijst de heer Van Nieuwenhuysen erop dat het instrument van het actualiteitsdebat natuurlijk wel veronderstelt dat de in plenaire vergadering te behandelen materie inderdaad enige actualiteitswaarde heeft. Zulks is voor de meeste internationale of Europese thema's niet het geval. Daarom komt het hem voor dat men ook eens zou moeten nagaan of een en ander zich niet eerder leent tot een goed voorbereid en goed onderbouwd themadebat.

I.3. Bespreking : antwoorden van de minister

A. Technisch karakter van de begrotingsaanpassing

De minister constateert met enige tevredenheid dat er bij de eigenlijke technische begrotingscorrecties geen opmerkingen werden geformuleerd.

B. Stijl van het Vlaamse buitenlandse optreden

De minister dankt insgelijks de heer Patrick Hostekint voor de vriendelijke woorden die hij overhad voor zijn manier van optreden bij buitenlandse missies. Het spreekt voor zich dat het voor een bewindsman altijd aangenaam is wanneer het parlement zijn waardering uitspreekt over het gevoerde beleid.

Tegelijk onderschrijft hij echter ook ten volle de opmerking dat er op inhoudelijk vlak zeker geen sprake is van een breuk tussen het vorige en het huidige Vlaamse buitenlandbeleid. Men kan hoogstens gewagen van enige stijlverschillen tussen de twee periodes. Maar zulks is niet meer dan logisch. Elke minister treedt immers op overeenkomstig zijn eigen karakter en persoonlijkheid.

C. Internationale communicatie en internationale belangenbehartiging van Vlaanderen

De opmerkingen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen over de verbetering van de algemene communicatie- en beleidsstrategie van Vlaanderen op internationaal niveau -kwestie van niet om de paar jaar op het beklagdenbankje van de Raad van Europa terecht te komen (cf. ook het eerdere rapport van de heer Dumeni Columberg) – acht de minister deels terecht. Maar hij wijst er daarbij tegelijk op dat men anderzijds ook niet onder de vaststelling uitkomt dat men dit genre van internationale dynamiek (onverschillig hoe goed men zijn dien-

sten op internationaal vlak ook mag hebben uitgebouwd) nooit volledig in de hand heeft of kan houden.

Wél wil de minister beamen dat we mettertijd mogelijks wat meer en beter dan op heden het geval is, zouden moeten kunnen ingrijpen in dergelijke procedures. Kwestie van te voorkomen dat men opnieuw zou geconfronteerd worden met totaal ongefundeerde conclusies van buitenstaanders die, bijna per definitie, niet in staat zijn om de complexiteit van de Belgische staatsrechtelijke context in al zijn nuances volledig te bevatten. Momenteel doet Vlaanderen terzake trouwens reeds alles wat in zijn, weliswaar beperkte, mogelijkheden ligt.

Zo probeert de minister zelf steeds zoveel mogelijk ambassadeurs te ontmoeten, teneinde met hen een uitvoerig gesprek te hebben over de evoluties die dit land doormaakt. De eigen Vlaamse bevoegdheden worden hen zo duidelijk gemaakt, evenals het Vlaamse standpunt inzake de specifieke problematiek die momenteel het voorwerp uitmaakt van het kwestieuze onderzoek door de Raad van Europa. Waarbij de minister nog meegeeft dat hij de stellige indruk heeft dat dergelijke “dieptegesprekken” van persoon tot persoon wel degelijk nuttig zijn. In elk geval zijn ze zeker nuttiger dan het bewerken van personen via het klassieke, of – zo men wil – beruchte, diplomatieke cocktailcircuit.

Tweedens laat de minister opmerken dat hij ook bij al zijn officiële bezoeken aan alle buitenlandse beleidsmakers de nodige uitleg verschaft over onze zeer specifieke constitutionele situatie. En ook deze démarches blijken doorgaans zeer effectief te zijn.

Hoewel deze manieren van optreden misschien niet zeer glamoureuze zijn, en deze demarches ook maar zelden in de openbaarheid komen ; vormt dit alles wel degelijk een zeer efficiënte manier van optreden, die echter over vele jaren heen continu zal moet worden volgehouden. Opeenvolgende Vlaamse buitenland-ministers zullen daar dus oog voor moeten blijven hebben.

De minister wijst er daarnaast ook op dat de procedure, of beter gezegd de klacht, bij de Raad van Europa al bij al slechts door een beperkte groep binnen de francophonie wordt gesteund. Uit gesprekken met de Franse ambassadeur in België (die overigens perfect het Nederlands beheerst), mocht bijvoorbeeld duidelijk blijken dat de Franse Republiek zeker niet achter de wilde ideeën van – overigens steeds dezelfde – fransdolle groep uit de Rand staat.

Voor wat de vraag betreft om ons eigen Vlaams “diplomatiek korps” uit te breiden, en hen vooral ook meer stelselmatig en preventief in te zetten in dit soort van dossiers, wijst de minister erop dat zulks vanzelfsprekend nù reeds ten volle deel uitmaakt van hun basisopdracht om Vlaanderen in al zijn aspecten in het buitenland te vertegenwoordigen. Het komt hen dan ook toe om de fundamentele keuzes die Vlaanderen maakt, ook duidelijk te maken aan onze internationale gesprekspartners.

I.4. Indicatieve stemmingen

A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Ter indicatieve stemming gelegd worden de artikelen 11, § 1 en § 2 (programma 12.1), 35 en 76 aangenomen met 7 stemmen, bij 2 onthoudingen.

B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I : programma 12.1

Het programma 12.1 wordt daarna bij wege van indicatieve stemming eveneens aangenomen met 7 stemmen, bij 2 onthoudingen.

II. BUITENLANDSE HANDEL EN EXPORTBEVORDERING

II.1. Toelichting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting

II.1.1. Programma 51.40 : Buitenlandse Handel en Exportbevordering

De minister situeert de belangrijkste wijziging op zijn begroting als betrekking hebbende op de dotatie aan Export Vlaanderen (ba. 41.01). Daarnaast is er ook nog een beperkte verschuiving van middelen tussen de basisallocaties 12.21 en 30.03.

A. Export Vlaanderen

A.1. Algemeen

De belangrijkste aanpassing van de initiële begroting betreft, zoals gezegd, Export Vlaanderen. Om de werking van deze instelling te financieren was de dotatie initieel vastgesteld op 23.626.000 euro. Naar aanleiding van het sectoraal akkoord 2001-2002 is bij de begrotingscontrole 2002 een verhoging van het initieel krediet met 171.000 euro toe-

gestaan. Na de begrotingscontrole zal de dotatie dus 23.797.000 euro belopen. Hiermee kan volgens de minister ook ten volle tegemoet gekomen worden aan het hogergenoemde sectoraal akkoord.

Naast deze eerste toename van de middelen voor Export Vlaanderen dient ook nog een extra dotatie ten belope van 3.000.000 euro voor de subsidies (ba. 41.02) in aanmerking te worden genomen. Dit alles brengt de totale dotatie voor het dienstjaar 2002 dus op 26.797.000 euro.

De minister wijst er daarbij op dat het bereiken van de doelstellingen onder meer gerealiseerd wordt via het uitvoeren van een jaarlijks actieprogramma, door het verstrekken van informatie aan bedrijven, het verrichten van marktonderzoeken, bedrijfsbegeleiding en het verstrekken van financiële stimuli.

Bij het nagaan van de kredietbehoefte voor dit jaar is uitgegaan van objectieve gegevens, en dan met name de rekeningen voor het jaar 2000 en het jaar 2001 én vanzelfsprekend ook de te verwachten evolutie in 2002. De minister laat dienaangaande opmerken dat de rekeningen van 2001 op 31 december 2001 werden afgesloten met een overschot van circa 4,2 miljoen euro. Ook de voorgaande jaren waren de overschotten trouwens substantieel. De opeenvolgende overschotten werden dan ook ingebracht teneinde de begroting van 2002 in evenwicht te kunnen indienen.

Na begrotingscontrole bedraagt de begroting in evenwicht voor ontvangsten en uitgaven 35.059.000 euro, daar waar de initiële begroting 30.315.000 euro beliep. Er is derhalve sprake van een verhoging van circa 4,8 miljoen euro voor het dienstjaar 2002. Hetgeen de minister toelaat om te concluderen dat Vlaanderen wel degelijk aanzienlijk investeert in zijn inspanningen om de export te bevorderen.

De minister gaat daarna even kort in op de domeinen waarop deze bijkomende middelen prioritair zullen worden ingezet.

A.2. Het sectoraal akkoord 2001-2002

Zoals hoger reeds gezegd zal een deel van de verhoging van de dotatie aan Export Vlaanderen (meer bepaald 171.000 euro) worden aangewend ter financiering van de bijkomende kosten die voortvloeien uit het sectoraal akkoord 2001-2002.

A.3. Regionalisering van de buitenlandse handel

De minister laat opmerken dat zolang de regionalisering van de buitenlandse handel nog niet volledig is uitgevoerd – met name voor wat betreft de overdracht van het personeel – de begroting van Export Vlaanderen er vanzelfsprekend ook nog niet volledig rekening mee kan houden. Er is dan ook overeengekomen dat zodra het personeel in kwestie is overgedragen, de begroting van Export Vlaanderen in functie daarvan zal worden aangepast.

De minister brengt daarbij in herinnering dat de federale overheid, voor een volledig dienstjaar, 9.288.000 euro zou moeten doorstorten aan Vlaanderen voor de nieuwe bevoegdheden inzake het uitvoerbeleid. De financieringswet bepaalt echter dat de middelen pas zullen doorgestort worden in de mate dat de gewesten ook de effectieve uitgaven op zich hebben genomen. Er zal met andere woorden pas een verrekening plaatsvinden op het ogenblik dat het personeel effectief wordt overgedragen.

In het kader van het Lambermontakkoord is echter hoe dan ook bepaald dat de buitenlandse handel een gewestmaterie wordt. Export Vlaanderen krijgt hierdoor, in opdracht van het Vlaamse Gewest, enerzijds een taakuitbreiding en anderzijds een bijkomend personeelsbestand. Bij dat laatste gaat het meer bepaald over mensen die overkomen van de voormalige Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH).

Het spreekt daarbij voor zich dat deze beslissingen gevolgen zullen hebben voor de begroting van 2002 en de daaropvolgende jaren. Budgettaire aanpassingen zullen dan ook noodzakelijk zijn. Met betrekking tot de uitbreiding van de taken, verwijst de minister naar de beurzen die overgenomen worden van de BDBH en die nu reeds voor circa 1.000.000 euro doorwegen op de ingediende begroting. Ook de voorbereiding van de te voorziene overkomst van personeel zal Export Vlaanderen nopen tot een aantal voor de hand liggende (aankoop van goederen, uitbreiding van de huisvesting, e.d.m.) bijkomende uitgaven.

A.4. Vlaamse economische vertegenwoordigers

Het derde punt van de huidige begrotingscontrole betreft de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. Voor de regeling van de rechtspositie van dit buitenlands personeel van Export Vlaanderen (de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers, meestal gemeenzaam aangeduid als

de "VLEV's"), preciseert de minister dat ervoor geopteerd wordt om een maximale eenvormigheid te creëren met het binnenlands personeel van Export Vlaanderen. Anderzijds zijn de nieuwe bepalingen volledig geïnspireerd op het Vlaams Personeelsstatuut (VPS), waardoor tevens een harmonisatie wordt bereikt met het statuut van het buitenlands personeel van het Vlaams Gewest. De minister wijst er daarbij nog op dat een decreet inzake het statuut van de VLEV's¹ bij het Vlaams Parlement werd ingediend, dat – indien alles volgens plan verloopt – medio juni in deze commissie zal worden behandeld.

Dit nieuwe statuut is dan ook de hoofdreden en de hoofdverklaring voor de opmerkelijke stijging van het budget voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers. Voor de VLEV's wordt er in 2002, na begrotingscontrole, een meerkost gedaan ten belope van 1.850.000 euro. Rekening houdende met de realisatiegraad in 2001 betekent een en ander dus dat het budget voor de ongeveer 60 VLEV's tussen 2001 en 2002 met circa 3.000.000 euro verhoogt. Uitgedrukt in oude Belgische franken zou zulks neerkomen op verhoging van het VLEV-budget met ongeveer 120.000.000 BEF, waarvan een aanzienlijk deel gaat naar de toepassing van het voorziene nieuwe statuut.

De minister wijst er tenslotte op dat het totale budget van de VLEV's voor het dienstjaar 2002 aldus op circa 16 miljoen euro zal gebracht zijn. Hij voegt daar nog aan toe dat in aansluiting bij de recent (met name op 14 mei 2002) – na de voorstelling van de studie van Ernst & Young² – in deze commissie gevoerde discussie, werd gesteld dat in het nieuwe managementcomité een belangrijke post zou worden voorbehouden voor de human resources-functie. Voor de minister is het duidelijk dat het, met de te voorziene aangroei van het personeel, absoluut noodzakelijk is dat er meer termijngericht gedacht en gehandeld zou worden. Zulks zou er onder andere moeten op gericht zijn de betrokkenen beter te motiveren.

¹ Ontwerp van decreet houdende de overdracht van de Vlaamse economische vertegenwoordigers van de Vlaamse regering naar Export Vlaanderen, Vlaams openbare instelling, Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1116/1.

² Ernst & Young ETM, Optimalisering van het Buitenlands Vlaams Economisch Beleid, onuitgeg., studie uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse regering, 26 maart 2002, 169 p.

B. Uitgaven in verband met acties, realisaties en manifestaties ter bevordering van de export

Voor wat het programma 51.40 betreft maakt de minister tenslotte volledigheidshalve nog melding van een verschuiving van de ba. 30.03 (subsidies ter cofinanciering van Europese programma's) naar ba. 12.21 (uitgaven in verband met acties, realisaties en manifestaties ter bevordering van de export : deelneming aan colloquia, missies en tentoonstellingen, uitgaven voor de buitenlandse zendingstreizen van de bevoegde minister, de leden van zijn kabinet en de delegaties die hij leidt, alsmede voor zendingen van derden in zijn opdracht). Doel hiervan is een extra-inspanning te doen op Latijns-Amerika en op Noord-Amerika.

II.1.2. Programma 51.9 : Extern Economisch Beleid

Voor het programma 51.9 wijzigt enkel de dotatie aan de Dienst Investeren in Vlaanderen. Deze dotatie wordt meer bepaald verminderd met € 485.807. In vergelijking met de oorspronkelijke begroting 2002 daalt de dotatie hierdoor van € 7.371.000 naar € 6.866.000. Terzake preciseert de minister dat deze vermindering louter het gevolg is van het feit dat de niet belaste overschotten van de vorige dienstjaren nu worden afgeroomd.

Buiten een beperkte toename van het reservefonds en de vermindering van de dotatie doen er zich echter geen andere wijzigingen voor in de begroting 2002.

II.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden

A. Beperkte omvang van de aanpassingen

De heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, constateert dat het hier alles bij elkaar slechts om veeleer beperkte aanpassingen gaat. Mee daarom, én omdat hij absoluut overtuigd is van de noodzaak om zich maximaal in te spannen voor de Vlaamse exporterende ondernemingen, zegt hij toe niet tegen dit begrotingsluik inzake buitenlandse handel en exportbevordering te zullen stemmen, maar zich te zullen onthouden. Dit belet overigens niet dat hij, naarmate hij er zich meer in verdiept, wel steeds meer bedenkingen heeft bij de kwaliteit van de doorlichting die Ernst & Young heeft gemaakt. Het daarin geschetste beeld lijkt immers opzettelijk overdreven negatief aangezet, dit met het oog op het doordrukken van een aantal sowieso reeds besliste oriëntaties.

B. Huisvestingsproblematiek van Export Vlaanderen

Uit de toelichting bij de begrotingsaanpassing en uit de door de minister tijdens zijn mondelinge uiteenzetting verstrekte gegevens, concludeert de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat er extra-kosten gemaakt zullen worden voor de huur van een bijkomende verdieping in het gebouw waar Export Vlaanderen momenteel gehuisvest is. Dit met het oog op de opvang van het personeel dat zal overkomen van de voormalige BDBH.

Tegelijk wijst hij er echter op dat uit de commissiebespreking van het doorlichtingsrapport van Ernst & Young (cf. supra), moest blijken dat er best ook niet te lang meer gewacht zou worden (en zal worden) met de, qua synergie blijkbaar noodzakelijke, integratie van de Dienst Investeren in Vlaanderen en eventueel zelfs met een deel van de diensten VLAM.

De vraag dringt zich dan ook op of het niet wat voorbarig is om nog extra ruimte te gaan huren voor Export Vlaanderen, als men uiteindelijk toch van plan is om al die diensten samen te brengen. Dit zal op relatief korte termijn immers waarschijnlijk nog eens tot een, grootschaliger, verhuisoperatie nopen, aangezien het niet duidelijk is of het fysiek wel mogelijk is om ook nog eens de DIV en bepaalde onderdelen van de VLAM te huisvesten in het huidige gebouw van Export Vlaanderen.

C. Gezamenlijk optreden met de AWEX en Brussel Export inzake beurzen en zendingen

Een tweede opmerking van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreft de overname van beurzen en zendingen van de BDBH door het Gewest en door Export Vlaanderen. Terzake stelt hij met name vast dat dit tot gevolg heeft dat Export Vlaanderen bijkomende brochures zal maken samen met de AWEX (Agence Wallonne à l'Exportation) en met Brussel Export.

Dienaangaande had de heer Van Nieuwenhuysen enerzijds graag vernomen over welk drukwerk het precies gaat, maar anderzijds laat hij ook opmerken dat hij hier ten gronde toch ook zo zijn bedenkingen bij heeft. Men heeft er immers zeer lang naar gestreefd om de buitenlandse handel te regionaliseren, en nu gaat men opnieuw samenwerken (dus federaliseren a.h.w.), en dan nog in de sector "beurzen en zendingen" waar Vlaanderen er in tegendeel alle belang bij heeft om zichzelf als exportland zoveel mogelijk te profileren. Fundamenteel

gaat men hier volgens de heer Van Nieuwenhuysen dan ook de verkeerde richting uit.

D. De middelen voor het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel

Voor wat dan de middelen betreft voor het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel, blijkt een deel ervan verstrekt te worden door de gewesten. Vlaanderen zou van die betoelaging met name 62,24 procent voor zijn rekening nemen. Terzake had de heer Van Nieuwenhuysen graag van de minister vernomen hoe men precies tot dat percentage gekomen is ? Hij koppelt daar tegelijk ook de bedenking aan dat op de vroegere BDBH de Vlamingen een zeer nadelig taalkader hadden (slechts ongeveer 52 procent van het personeel was immers Nederlandstalig). Dit weerspiegelde in genen dele de inbreng van Vlaanderen noch het belang van Vlaanderen in de export. Voor de Vlamingen in de BDBH lag het werkvolume en het werkritme dienovereenkomstig dan ook een stuk hoger dan voor hun Franstalige collega's. In het licht hiervan komt het de heer Luk Van Nieuwenhuysen dan ook maar billijk voor dat de Vlaamse inbreng van 62,24 procent in de betoelaging van het Federale Agentschap voor de Buitenlandse Handel zich ook zou weerspiegelen in het taalkader van die instelling.

Ten gronde blijft de heer Van Nieuwenhuysen er echter bij dat het hier in wezen om een overbodige instelling gaat. De gewesten zouden er zijns inziens dan ook beter niet meer extra in investeren.

Ook de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, uit zijn scepsis ten opzichte van deze opvolger van de BDBH. Hij is er van overtuigd dat dit federale agentschap in de toekomst onvermijdelijk aanleiding zal geven tot nieuwe en bijkomende fricties. Als oplossing is het immers bijna even erg als de kwaal die het verondersteld wordt te onderwerpen.

Nog afgezien van de betoelagingsquota en de taalverhouding binnen het personeelsbestand van dit agentschap, wijst de heer Van den Brande erop dat het zijns inziens ongehoord is dat Vlaanderen – als grootste exporteur onder de Belgische gewesten – totaal ondervetegenwoordigd is in de bestuursorganen van het nieuwe federale agentschap. Zijns inziens is dit zelfs een ronduit onzindelijke toestand.

E. Dotatie aan Export Vlaanderen (ba. 41.01)

Inzake basisallocatie 41.01 heeft de heer Luk Van Nieuwenhuysen ook kunnen vaststellen dat er ver-

wezen wordt naar het actieprogramma van Export Vlaanderen. Dit zou met name enerzijds de resultante zijn van grondige besprekingen tussen Export Vlaanderen en alle andere relevante en betrokken actoren (zelfs van op het federale niveau) en anderzijds ook gebaseerd zijn op systematische peilingen.

Terzake constateert de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat deze uitspraak flagrant in tegenspraak is met het beeld dat nog maar recentelijk werd opgehangen naar aanleiding van de voorstelling annex gedachtewisseling van de hogergenoemde Ernst & Young-studie. Daar werd immers gesteld dat er net veel te weinig overleg was, en dat er zelfs ronduit naast elkaar gewerkt werd. De enige plausibele verklaring hiervoor lijkt de heer Van Nieuwenhuysen dan ook te zijn, dat de tekst van de begrotings-toelichting reeds gefinaliseerd was vooraleer men kennis had gekregen van de resultaten van de doorlichting. Maar het blijft hoe dan ook contradictoisch.

F. Nieuw statuut voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers

Voor wat het aangekondigde nieuwe VLEV-statuuat betreft, laat de heer Van Nieuwenhuysen opmerken dat er daaromtrent nogal wat kritiek leeft bij de betrokkenen. Hij wil daar voorlopig echter niet dieper op ingaan, aangezien daarop in de nabije toekomst zeker zal kunnen teruggekomen worden naar aanleiding van de commissiebespreking van het ontwerp van decreet in kwestie.

Ook de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, meent dat er binnenkort nog in extenso op deze kwestie zal moeten teruggekomen worden.

II.3. Bespreking : antwoorden van de minister

A. Belang van de export voor de Vlaamse economie

In zijn antwoord constateert de minister vooreerst met tevredenheid dat eenieder het eens is over het belang van de export voor Vlaanderen. Elkeen is dan ook insgelijks bekommerd om de export van de Vlaamse bedrijven op de best mogelijke manier te gaan ondersteunen vanuit de Vlaamse overheid. Voor wat dit laatste betreft is het echter logisch dat er verschillen zijn in visie.

B. Het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel

Voor wat de kwestie van het Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel betreft, laat de minis-

ter opmerken dat enkel de tijd ons zal leren welke exact de natuur van zijn functie en de omvang van zijn taak zullen zijn. Hoe een en ander precies en de facto – ook qua taalkader – zal ingevuld worden staat nu immers absoluut nog niet vast. Na het verstrijken van een termijn van drie jaar, is overigens voorzien dat een en ander zonodig kan worden bijgestuurd.

Ten algemenen titel geeft de minister nog mee dat we hier, zijns inziens, misschien met een gegeven zitten dat al bij al wel eens wat vluchtiger van aard zou kunnen zijn men nu op het eerste zicht geneigd is te denken. Ter staving van deze stelling wijst hij er op dat dit agentschap, ook naar de toekomst toe, uiteindelijk staat of valt met de blijvende goedkeuring en goodwill van de drie gewesten.

C. Uitbreiding van de behuizing van Export Vlaanderen

Qua uitbreiding van de behuizing van Export Vlaanderen wijst de minister erop dat het van weinig vooruitziendheid zou getuigen, indien men de nakende overkomst van een deel van het BDBH-personeel zou negeren. Deze mensen moeten immers hoe dan ook – zelfs al is het maar tijdelijk – materieel ergens onder dak gebracht worden.

Overigens wijst de minister erop dat zijn diensten momenteel een tweesporenbeleid volgen. Enerzijds wordt er immers gewerkt rond de noodzakelijke tijdelijke behuizing, maar anderzijds wordt er, samen met de Dienst voor de Gebouwen, tegelijk ook druk gezocht naar een definitieve locatie waar – zoals de elementaire logica het dicteert – het personeel van alle bij elkaar te brengen diensten samen zal kunnen ondergebracht worden. Voor wat dat laatste betreft is ondertussen trouwens wel al duidelijk geworden dat het gebouw dat Export Vlaanderen op heden betreft, daartoe niet geschikt is.

D. Gezamenlijk optreden met de AWEX en Brussel Export inzake beurzen en zendingen

Voor wat de problematiek van de beurzen en zendingen betreft, verklaart de minister zich voor een groot deel te kunnen terugvinden in de dienaangaande door de heer Van Nieuwenhuysen geformuleerde bemerking. Ook voor de minister kan dergelijke samenwerking enkel in de mate dat ze louter "activiteitsgericht" is. De onderscheiden gewesten kunnen met andere woorden af en toe wel eens gezamenlijk optreden op een internationale beurs (zo kunnen ze op een internationale voedingsbeurs bijvoorbeeld zeer wel samen optreden

ten gunste van het "Belgische kwaliteitsvlees"), maar voor de rest moet elk de eigen bevoegdheid en identiteit ten volle zelf kunnen invullen. Een structurele amalgamatie van het externe optreden van de gewesten zit er dus zeker niét in. Het eigen, vernieuwde, Vlaamse export-apparaat moet ten volle een nieuw elan kunnen krijgen.

E. De dotatie aan Export Vlaanderen

Als verklaring voor de toename van de basisallocatie waarop de dotatie aan Export Vlaanderen terug te vinden is, geeft de minister aan dat het de bedoeling is om in de toekomst een ruimer actieprogramma te ontwikkelen, dat qua middelen meer mogelijkheden biedt.

Momenteel worden er zo bijvoorbeeld reeds inspanningen geleverd, richting Amerika. De pogingen om tot een synthese te komen tussen Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen kaderen trouwens evenzeer in deze inspanningen. Op die manier zou men dus – nog steeds voor wat het Amerikaanse continent betreft – uiteindelijk moeten komen tot één verantwoordelijke voor het hele NAFTA-gebied (North American Free Trade Agreement).

Eenzelfde oefening zal weldra worden opgestart ten aanzien van de Aziatische economische ruimte, en ten aanzien van het Zuid-Amerikaanse economische gebeuren (MERCOSUR). Volledigheids halve geeft de minister nog mee dat vanuit de "Afrikaanse" Kamer van Handel en Nijverheid ook een gelijkaardige vraag werd gesteld aangaande het Afrikaanse continent. Dit laatste belooft echter wat problematisch te worden, aangezien ons netwerk daar niet bijzonder sterk is uitgebouwd, en zich in wezen vooral concentreert op Zuid-Afrika en (deels) Noord-Afrika. Vooraleer we een dekking hebben die heel Afrika bestrijkt, zal er – de politieke situatie in vele Afrikaanse landen mee in acht genomen – dus nog wel enige tijd verlopen. Maar ook dit gegeven wordt gradueel verder uitgebouwd.

F. Het nieuwe statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers

Aangaande het statuut van de VLEV's zegt de minister toe om hierover diepgaander van gedachten te wisselen naar aanleiding van de aanstaande bespreking van het ontwerp van decreet "houdende de overdracht van de Vlaamse economische vertegenwoordigers van de Vlaamse regering naar Export Vlaanderen".

II.4. Indicatieve stemmingen

A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Ter indicatieve stemming gelegd worden de artikelen 11, § 1 (programma 51.4) en 32 aangenomen met 7 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel

B.1. Afdeling I : programma's 51.4 en 51.9

Ter indicatieve stemming gelegd worden de programma's 51.4 en 51.9 aangenomen met 7 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

B.2. Afdeling III : DAB Dienst Investeren in Vlaanderen

Ook de begroting van de DAB Dienst Investeren in Vlaanderen wordt daarna aangenomen met 7 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

B.3. Bijlage – ION van categorie B : Export Vlaanderen

De commissie neemt tenslotte eveneens kennis van de in bijlage toegevoegde begroting van Export Vlaanderen.

III. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

III.1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking

A. Inleiding : algemene evolutie van de krediettotalen en globale cijfergegevens

De minister geeft vooreerst enige toelichting bij de algemene evolutie van de kredieten op het programma 12.2 "Ontwikkelingssamenwerking".

Om de evolutie van de krediettotalen per programma te kunnen duiden brengt de minister eerst nog eens de initieel voorziene kredieten in herinnering. De niet-gesplitste kredieten beliepen 6.303.000 euro, de gesplitste vastleggingskredieten beliepen 10.163.000 euro en de gesplitste ordonnanceringskredieten beliepen 12.784.000 euro. Naar aanleiding van de begrotingscontrole worden er op deze verschillende elementen geen vermeerderingen voorzien, enkel verminderingen. De niet-gesplitste kredieten verminderen meer bepaald met 298.000

euro, de gesplitste vastleggingskredieten verminderen met 90.000 euro en de gesplitste ordonnanceringskredieten verminderen met 2.684.000 euro. De globale verschuivingen ten aanzien van de opmaak van de initiële begroting 2002, bestaan uit deze specifieke verminderingen.

Uitgedrukt in termen van beleids- en betalingskredieten, betekent een en ander dat de beleidskredieten verminderen met 388.000 euro en de betalingskredieten met 2.982.000 euro. Het gaat hier dus al bij al om relatief kleine verschuivingen. De minister preciseert nog dat hij, overeenkomstig de binnen de Vlaamse regering gemaakte afspraken, verplicht is geweest op zoek te gaan naar uitgavenposten waarop – ook binnen programma 12.2 – bespaard kon worden.

Hij laat daarbij opmerken dat de besparingen in elk geval klein zijn, als men ze bekijkt in relatie tot de gevoelige verhoging van de kredieten die werd doorgevoerd bij de initiële begrotingsopmaak voor 2002. Toen vielen er immers diverse stijgingen te noteren. De NGK's stegen van 5.708.987 euro naar 6.303.000 euro, hetzij een verhoging van 594.013 euro. De GVK's stegen van 2.478.935 euro tot 10.163.000 euro, of een stijging van 7.684.065 euro. En de GOK's gingen van 6.950.934 euro naar 12.784.000 euro, hetgeen een extra betekende van 5.833.066 euro. Voor de beleidskredieten ging men van 8.187.922 euro naar 16.466.000 euro, zijnde 8.278.078 euro extra. Voor de betalingskredieten evolueerde men toen van 12.659.921 euro naar 19.087.000 euro, of 6.427.079 euro erbij.

De minister wijst er daarbij op dat hij, bij het overlopen van de individuele basisallocaties, zal aantonen dat de relatieve vermindering van de budgetten volledig verantwoord is, en geen problemen zal veroorzaken voor de verdere uitvoering van het beleid zoals neergelegd in zijn beleidsbrief, en zoals besproken in deze commissie naar aanleiding van de opstelling van de begroting 2002.

B. Toelichting bij de voornaamste wijzigingen op basisallocatieniveau

De minister komt daarna tot de voornaamste verschuivingen op het niveau van de basisallocaties.

B.1. Basisallocatie 12.31

Deze basisallocatie is dienstig voor allerhande uitgaven met betrekking tot initiatieven van de Vlaamse minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. Op deze basisallocatie is er een wijziging in meer, ten belope van 248.000 euro. Ten aan-

zien van een initieel voorzien krediet van 225.000 euro, komt men zo tot een aangepast kredietotaal van 473.000 euro.

De minister preciseert dat de vermeerdering van de budgetten op deze basisallocatie voornamelijk moet worden toegeschreven aan de samenwerking met Zuid-Afrika. Bij deze directe samenwerking wenst de minister immers uiterst professioneel te werk te gaan, via de internationaal aanvaarde methodieken. En daarenboven wil de minister – conform de filosofie van de samenwerkingsontwikkeling – de samenwerking verbreden door de functionele ministers en ministeries (en eventueel ook de elders beschikbare Vlaamse expertise) maximaal te betrekken bij de identificatie, formulering en uitvoering van deze samenwerking.

Met betrekking tot die internationale methodieken, wijst de minister erop dat de methode van de directe samenwerking, ook inhoudt dat voor de formulering van de projecten, voor het "project cycle management", voor de monitoring en tenslotte ook voor de externe evaluatie, vaak een beroep zal moeten worden gedaan op externe consultants. Dit gebeurt meer bepaald door overeenkomsten, waarvoor op dit programma alleen de basisallocatie 12.31 de geschikte aanrekeningsgrond kan verlenen.

Nog met betrekking tot de verbreding van de samenwerking, valt daarenboven te verwachten dat ook het betrekken van Vlaamse experts bij de uitvoering van de geselecteerde projecten meer zendingskosten zal teweeg brengen. Dit krediet wordt dan weer gecompenseerd door een vermindering van de kredieten op de basisallocatie 43.01.

B.2. Basisallocatie 30.05

De op basisallocatie 30.05 ingeschreven kredieten zijn bedoeld om subsidies te verlenen ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met realisaties van projecten, programma's en investeringen in het kader van de Vlaamse samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling.

De wijzigingen op deze basisallocatie zijn eerder licht. Met name is er een daling van de gesplitste vastleggingskredieten met 90.000 euro. Ze dalen zo van 10.163.000 euro, initieel, naar 10.073.000 euro op de aangepaste begroting. De gesplijste ordonnanceringskredieten van hun kant, dalen met 2.684.000 euro van de initieel voorziene 12.684.000

euro tot exact 10.000.000 euro op de aangepaste begroting.

Gezien de uitzonderlijke stijging van het budget voor directe samenwerking met Zuid-Afrika, zal er in 2002 meer opvolging en monitoring nodig zijn door de projecten aldaar. Opvolging en monitoring is een kernopdracht, specifiek verbonden met de uitvoering van de samenwerking. Waarbij de minister erop wijst dat, zoals vroeger reeds afgesproken, én in het kader van het beter bestuurlijk beleid, dit in de toekomst de opdracht moet worden van een verzelfstandigd agentschap. In afwachting van het nieuwe overheidskader werd ondertussen reeds beslist om inzake de samenwerking met Zuid-Afrika, de taken van dit toekomstig agentschap toe te vertrouwen aan de VVOB. Het valt dienovereenkomstig dan ook te verwachten dat de kost van de personeelsomkadering van de VVOB zal stijgen, en precies daarom werd gevraagd het krediet van de basisallocatie 33.01 te verhogen met 90.000 euro, bedrag dat dan weer gecompenseerd wordt op de basisallocatie 30.05. Dat de compensatie precies op de kredieten van deze basisallocatie gebeurt is volgens de minister maar logisch, aangezien een en ander een rechtstreeks gevolg is van de uitbreiding van het werkprogramma met Zuid-Afrika.

De vermindering van de ordonnanceringskredieten tenslotte, is louter het gevolg van een meer accurate berekening van de dossiers encours.

B.3. Basisallocatie 33.01

De minister wijst erop dat, zoals hij hoger zonet vermeld heeft, hierop de subsidie aan de VVOB is ingeschreven. Het gaat daarbij zowel om de werkingssubsidie voor de maatschappelijke zetel, de subsidie voor de regionale VVOB-coördinator in Zuid-Afrika en de subsidies voor de bijzondere opdrachthouders Vlaamse ontwikkelings samenwerking in het kader van de defederalisering van de materie ontwikkelingssamenwerking.

Het is dus ook op deze basisallocatie dat de stijging met 90.000 euro, die in het vorige punt werd aangesneden, terecht komt. Van een initieel krediet van 1.232.000 euro komt men zo tot een aangepast krediet van 1.322.000 euro voor het jaar 2002. Zoals gezegd is dit gerechtvaardigd, omdat er in 2002 meer opvolging en monitoring door de VVOB nodig zal zijn voor de projecten in Zuid-Afrika. De gestegen kosten voor de personeelsomkadering van de VVOB worden opgevangen door de verhoging met 90.000 euro die, zoals hoger ook reeds

werd gezegd, gecompenseerd wordt op de basisallocatie 30.05.

B.4. Basisallocatie 33.02

De basisallocatie 33.02 omvat allerhande subsidies in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord social profit. Van een initieel krediet van 211.000 euro, stijgt deze basisallocatie tot 443.000 euro, of een stijging met 232.000 euro.

De minister preciseert dat het hier gaat om de middelen die nodig zijn in het kader van de regularisatie van de DAC-projecten binnen de sector van de ontwikkelingssamenwerking. Deze middelen worden overgedragen vanuit de VDAB-budgetten van programma 52.4.

B.5. Basisallocatie 43.01

Op deze basisallocatie zijn de middelen voor subsidies aan gemeentebesturen inzake een sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking ingeschreven. Er wordt hier een daling voorzien ten belope van 868.000 euro, waardoor we van een initieel krediet van 2.603.000 euro zakken tot een aangepast krediet van 1.735.000 euro.

De minister laat daarbij opmerken dat de hogerge-noemde vermeerdering van de kredieten (ten belope van 248.000 euro) op basisallocatie 12.31 hier gecompenseerd wordt, terwijl tegelijk ook nog een besparing van 620.000 euro wordt doorgevoerd.

De meer inherente verklaring voor de vermindering van de kredieten op deze basisallocatie ligt evidentierwijze elders. Meer bepaald wijst de minister erop dat in het kader van het in 2001 opgestarte proefproject inzake een gemeentelijk sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking alle Vlaamse gemeenten werden aangeschreven. Maar dat uiteindelijk moest blijken dat slechts een beperkt aantal gemeenten konden beantwoorden aan alle criteria die – in samenspraak met de VVSG – werden vooropgesteld voor de subsidiëring van het gemeentelijk Noord-Zuidbeleid. Daarenboven bleken diverse gemeenten dan nog eens niet aan de gestelde maximum-subsidiëringsplafonds te raken.

De minister bevestigt dat het proefproject in 2002 zal worden voortgezet, en dat er een bijkomende oproep aan de Vlaamse gemeenten gelanceerd werd. Hetgeen echter niet belet dat – wanneer men de resultaten van de eerste oproep in 2001 ex-

trapoleert – de vermindering van het initiële kredietbedrag met 868.000 euro volkomen gerechtvaardigd is. De eerste reacties op de oproep in 2002 toonden slechts interesse bij ongeveer 21 gemeenten, waarvan er nu al enkele hebben laten verstaan uiteindelijk toch geen actieplan te zullen opstellen, en dus niet meer verder te zullen ingaan op deze oproep.

Bijkomend laat de minister nog opmerken dat het karakter van "proefproject" logischerwijze met zich brengt dat men een en ander zeer zorgvuldig wil opvolgen. Het is dan ook voor een stuk vanuit een welbegrepen voorzorgsprincipe dat hij dit nieuwe systeem enkel op een strikt gecontroleerde manier wil op- en uitbouwen. Zulks komt overigens ook veel beter tegemoet aan de realiteit binnen de gemeenten.

C. De meerjarenbegroting Ontwikkelingssamenwerking

De minister licht tenslotte ook nog even kort de meerjarenbegroting voor de sector Ontwikkelingssamenwerking toe.

Dienaangaande kan hij meedelen dat er voor de raming van de uitgaven bij de meerjarenbegroting voor de jaren 2000-2005 werd uitgegaan van de notie "constant beleid". Dit betekent meer bepaald dat de kredieten van het laatst gekende begrotingsjaar werden doorgetrokken. Dit vanzelfsprekend met uitzondering van eenmalige initiatieven en aflopende programma's. Indexatie-effecten worden daarbij natuurlijk wél mee verrekend.

Dit alles betekent ook dat de notie "constant beleid" impliceert dat er in de meerjarenraming gerekend wordt met kredieten die eerdere beslissingen met budgettaire weerslag van de Vlaamse regering weerspiegelen. Aangezien er met betrekking tot de ontwikkelingssamenwerking nog geen dergelijke beslissingen werden genomen, vertoont de meerjarenraming een bijzonder grote stabiliteit. De minister laat daarbij nog opmerken dat zulks misschien wel de filosofie van de meerjarenbegroting weergeeft, maar niet noodzakelijk een voorafbeelding is van de politieke realiteit van de komende jaren.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook om de in zijn sector gevraagde begrotingsaanpassingen te willen goedkeuren.

III.2. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

– *Positieve inschatting van de begrotingsoefening*

De heer Stefaan Platteau opent zijn tussenkoms met de verklaring dat de VLD-fractie zich ten algemenen titel zeer wel kan terugvinden in de door de minister voorgestelde begrotingsaanpassingen.

– *Externe kwaliteitscontrole m.b.t. de projecten in Zuid-Afrika*

Zo kan, onder andere, de aanzienlijke stijging van de kredieten op basisallocatie 12.31 zeer zeker de goedkeuring van de heer Platteau wegdragen ; het inzetten van externe consultants kadert immers ten volle in de nieuwste internationale methodieken voor kwaliteitsbewaking in de ontwikkelingssamenwerking. Aangezien deze methode naar de toekomst toe per definitie echter ook tot een aantal meeruitgaven zal leiden, getuigt het van goed bestuur om daarvoor nu reeds de nodige kredieten te voorzien. Het feit dat deze meeruitgaven vooral betrekking zullen hebben op de directe samenwerking met Zuid-Afrika, onze belangrijkste en dus ook meest prioritaire partner inzake ontwikkelingssamenwerking/samenwerkingsontwikkeling, maakt deze kredietverhoging des te relevanter. Hetzelfde geldt overigens voor de correcties en aanpassingen in min op basisallocatie 30.05, die immers bedoeld zijn om op een andere post de kredieten ten behoeve van de samenwerking met Zuid-Afrika te verhogen. Er is dus zeker een constante in de aandacht van het beleid ten aanzien van Zuid-Afrika waar te nemen.

– *Regularisatie van DAC-projecten*

Op een geheel ander niveau, kan de heer Stefaan Platteau zich ook ten volle terugvinden in de verhoging van de kredieten op basisallocatie 33.02. Het is immers niet meer dan normaal dat ook de DAC-projecten in de sector ontwikkelingssamenwerking zouden worden geregulariseerd.

– *Het beleid naar de gemeenten inzake ontwikkelingssamenwerking*

Ten aanzien van de substantiële vermindering die voorzien wordt op de basisallocatie 43.01 heeft de heer Platteau echter wel enige bedenkingen. Hij betreurt met name dat de subsidies aan de gemeentebesturen voor het voeren van een sensibiliseringsbeleid voor ontwikkelingssamenwerking

moeten worden teruggeschroefd omwille van het gebrek aan belangstelling van vele gemeenten. Zijns inziens behoort het nochtans wel degelijk tot de taak van de gemeentelijke bestuurders om hun bevolking op dit domein te sensibiliseren. Als administratieve basiseenheid staan de gemeenten immers het dichtst bij de bevolking, zodat ze per definitie ook het best geplaatst zijn om deze bevolking warm te maken voor de problematiek van de onderontwikkeling. In zijn eigen gemeente, Dilbeek, timmert de heer Platteau trouwens al jaren aan de weg. Samen met onder andere Jef Valkeniers heeft hij, via een goed uitgebouwde jumelage, een brede waaier van samenwerkingsinitiatieven opgezet met de gemeente Franschoek in Zuid-Afrika.

Ondanks zijn principiële geloof in de gemeente als basisbouwsteen voor de sensibilisering inzake ontwikkelingssamenwerking, zal de heer Platteau zich echter niet verzetten tegen de door de minister gewenste kredietvermindering op basisallocatie 34.01. De budgettaire orthodoxie gebiedt immers dat niet-opgebruikte kredieten in neerwaartse zin worden herzien. Anderzijds dringt hij er bij de minister op aan om ten spoedigste een hernieuwde oproep te richten tot de gemeenten. Dat de eerste campagne niet echt succesvol geweest is, moet de Vlaamse overheid er misschien toe aanzetten om haar aanpak naar de gemeenten toe eens grondig te herdenken. Waarschijnlijk werd die eerste oproep immers gewoon niet goed begrepen door degenen voor wie hij bedoeld was. Het komt er volgens de heer Platteau in deze vooral op aan de gemeenten ervan te overtuigen dat ze ook op dit terrein een rol te spelen hebben, en nuttig werk kunnen verrichten. Daarvoor zal een goede communicatie naar de gemeenten toe noodzakelijk zijn : onbekend maakt immers onbemind.

– *Realisatiegraad van de begroting*

Afsluitend betreurt de heer Stefaan Platteau ten slotte nog dat voor het jaar 2001 de realisatiegraad inzake vastleggingen voor de niet-gesplitste kredieten slechts 77,42 percent, en de realisatiegraad inzake vastleggingen voor de gesplitste vastleggingskredieten slechts 77 percent beliep.

B. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens

– *Uitblijven van een echt beleid*

Bij de louter technische aspecten van de voorliggende begrotingsaanpassing, heeft de heer Freddy Sarens geen bedenkingen. Hij blijft het daarentegen wel moeilijk hebben met de – al te weinig

doordachte – basisopties van de minister. Deze hele begrotingsaanpassing is immers één grote getuigenis van onmacht. Onmacht die des te erger wordt, wanneer men de ronduit grootse verklaringen van de minister vergelijkt met de ondermaatse prestaties die in de realiteit worden neergezet. Het verschil tussen theorie en implementatie kan hier immers nauwelijks groter zijn.

– *Voorspeld falen van het beleid naar de gemeenten*

De heer Freddy Sarens is het ook niet eens met de analyse en de situatieschets die de heer Stefaan Platteau heeft gemaakt van het gemeentelijk beleid. De activiteiten die heel vele gemeenten inderdaad ontplooiën inzake ontwikkelingssamenwerking, situeren zich immers slechts zeer zelden in het kader van het door de minister uitgetekende beleid. Integendeel zelfs. De heer Sarens wijst de minister er daarenboven op dat de geringe respons van de gemeenten op zijn oproep voorspelbaar was. Die oproep kwam er immers op een moment dat zowat alle gemeenten hun begroting reeds bijna gefinaliseerd hadden, en er dus geen of nauwelijks bijsturing meer mogelijk was. De heer Sarens vindt het dan ook ergerlijk te moeten constateren dat er bijna een volledig jaar verloren is gegaan. Hij vindt daarenboven dat de minister hierin een zware verantwoordelijkheid draagt, aangezien een en ander volkomen voorspelbaar was, en trouwens ook reeds opgemerkt was in deze eigenste commissie. Ten bewijze daarvan hoeft de minister overigens maar de verslagen van eerdere begrotingsbesprekingen erop na te gaan.

C. Tussenkoms van de heer Frans Ramon

De heer Frans Ramon verklaart de mening te zijn toegedaan dat er toch wel enige bedenkingen geformuleerd kunnen worden bij het voorliggende cijfermateriaal.

– *Foutief signaal*

Ten gronde vindt de heer Ramon in elk geval dat Vlaanderen het foute signaal geeft door minder kredieten te gaan voorzien voor ontwikkelingssamenwerking net op het moment dat er op alle internationale fora voor gepleit wordt om deze kredieten nu eindelijk te verhogen tot de al lang beloofde 0,7 % van het BNP. Percentage waar ons land sowieso trouwens nog erg ver van af staat.

Daarnaast wenst de heer Ramon ook op een aantal concrete punten enige nadere verduidelijking te krijgen van de minister.

– *Interne controle en externe consultancy*

Zo wenst hij te vernemen hoe de verhoging met 248.000 euro van de post “allerhande uitgaven” (ba. 12.31) zich precies verhoudt tot de stijging met 90.000 euro van de subsidie aan de VVOB (ba. 33.01) ? Meer bepaald begrijpt de heer Ramon niet goed hoe de verhoging van de post “allerhande uitgaven” verantwoord kan worden door te verwijzen naar de samenwerking met Zuid-Afrika, die nu onder andere mee gestuurd zou moeten worden door externe consultants, daar waar de extra-middelen voor de VVOB óók betrekking blijken te hebben op het opvolgen van diezelfde projecten in Zuid-Afrika. Gezien die overlapping moet de verhouding tussen die twee posten dus zeker nader uitgeklaard worden.

Daarenboven wenst de heer Ramon – op basis van zijn eigen ervaringen op het domein van de ontwikkelingssamenwerking – toch ook op te merken dat de voor de externe consultancy voorziene bedragen, nogal fors uitvallen. Hij pleit er in elk geval voor om erg voorzichtig om te gaan met deze externe consultancy. Hetgeen overigens zeker niet betekent dat hij per definitie tegen externe consultancy zou zijn. Zowel interne als externe evaluatie kunnen immers nuttig zijn, maar de eraan te besteden bedragen mogen niet disproportioneel worden in vergelijking met de bedragen die naar de eigenlijke projecten gaan.

– *Het beleid naar de gemeenten inzake ontwikkelingssamenwerking*

De heer Frans Ramon sluit zich ook aan bij de opmerkingen van de vorige sprekers met betrekking tot het beleid naar de gemeenten toe. Ook daar is de vermindering van middelen met meer dan een derde géén goed signaal. De motivering die hiervoor wordt opgegeven kan hem overigens ook niet overtuigen. Als het immers inderdaad louter om een proefproject ging dat niet de verhoopte respons heeft opgeleverd ; is de voor de hand liggende kritiek dat men de zaak ab initio beter had moeten voorbereiden. Maar aangezien gedane zaken toch geen keer nemen, wil de heer Ramon er, naar de toekomst toe, vooral voor pleiten dat de communicatie naar de gemeenten toe versterkt en verbeterd zou worden. De Vlaamse overheid en de gemeenten hebben immers zeer zeker een belangrijke rol te spelen inzake sensibilisering. Men mag dit alles dan ook zeker niet laten slabakken, hetgeen – volgens de cijfergegevens – nu toch wat lijkt te gebeuren.

- *Waarborgverlening voor projecten in ontwikkelingslanden*

Ook inzake het systeem van de waarborgverleningen (onder andere in het kader van de duurzame ontwikkeling), wenst de heer Ramon enige verduidelijking. In het verleden lijkt daar immers niet veel mee te zijn gebeurd, en ook nu lijkt het systeem maar niet van de grond te komen. De hele zaak zou zijns inziens dan ook best eens grondig herdacht moeten worden.

- *Kritische steun voor de begrotingscontrole*

Afsluitend laat de heer Ramon nog opmerken dat al deze bedenkingen niet betekenen dat de Agalev-fractie dit luik van de begrotingscontrole niet zal goedkeuren. Maar zulks zal dan wel gebeuren met de nodige kritische zin.

D. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint

- *Uitblijven van de realisatie van de beleidsintenties*

De heer Patrick Hostekint wenst zich aan te sluiten bij de kritische benadering van de heren Sarens en Ramon. De minister heeft een tweetal jaren geleden immers een aantal grootse pistes gelanceerd die tot een totaal vernieuwd Vlaams ontwikkelingssamenwerkingsbeleid hadden moeten leiden. Zo was er vooreerst de optie om een “horizontaal” beleid te gaan voeren, waar alle leden van de Vlaamse regering bij betrokken waren. Daarnaast moesten ook de gemeenten, via een convenantenbeleid, betrokken worden bij de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. En tenslotte werd sterk de nadruk gelegd op sensibilisering en educatie van brede lagen van de bevolking. Dit waren ongetwijfeld allemaal mooie principes, die ook typerend zijn voor het karakter van de minister. Maar ten gronde moet de heer Hostekint op heden echter wel vaststellen dat van al dat idealisme niet veel meer terug te vinden is in de begrotingscijfers.

- *Substantiële vermindering van de globale kredieten*

Zo stelt hij vast dat met de initiële begroting voor 2002, voor het eerst de kaap van de 1 miljard frank voor ontwikkelingssamenwerking (in ruime zin) zou worden overschreden. Het feit dat daar nu voor bijna 125 miljoen frank op wordt gekort, impliceert echter een inkrimping van de initiële begroting met meer dan tien percent. Wat ongetwijfeld een van de meest drastische krimppercentages in deze hele begrotingscontrole is.

- *Gebrek aan belangstelling voor ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse regering*

Voor de heer Hostekint is het dan ook erg ontvankelijk om te moeten vaststellen dat ontwikkelingssamenwerking ook voor deze Vlaamse regering absoluut geen prioriteit is. Niet alleen blijft het totaalbedrag (ondanks de reële verhogingen die de laatste jaren werden doorgevoerd) nagenoeg onbetekenend wanneer men het relateert aan de totaliteit van de Vlaamse begroting, maar daarnaast is het ook een morele schande om als rijke en welvarende regio zo weinig gul te zijn tegenover de minstbesteden van deze wereld. De beloofde uitbreiding van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking naar landen als Marokko en Mozambique mag dan al een goede zaak zijn; toch doen we nog steeds veel te weinig voor de landen uit het Zuiden. Het feit dat we de 0,7%-norm niet kunnen of willen halen spreekt immers boekdelen.

De heer Patrick Hostekint preciseert daarbij dat een en ander niet mag worden opgevat als een persoonlijke kritiek op minister Bert Anciaux. Vlaanderen kan immers niet overal van alles gaan doen, en de minister is uiteindelijk ook maar één van de leden van de Vlaamse regering die als collegiaal orgaan moet beslissen. De verwijten van de heer Hostekint gaan dan ook vooral uit naar de collega's van minister Anciaux, die steeds uiterst lauw gestaan hebben tegenover de problematiek van de ontwikkelingssamenwerking.

- *Een gemiste kans*

Afsluitend betreurt de heer Hostekint dat Vlaanderen er maar niet in slaagt een eigen betekenisvol ontwikkelingssamenwerkingsbeleid op de sporen te zetten. In tegenstelling tot de Belgische ontwikkelingssamenwerking, heeft Vlaanderen – precies omdat het qua ontwikkelingssamenwerking een totaal onbelast verleden heeft – immers de kans om echt iets geheel nieuws op te bouwen.

III.3. Bespreking : antwoorden van de minister

A. Algemene situering van de resultaten van de begrotingscontrole

Uit de opmerkingen van een aantal commissieleden maakt de minister op dat een en ander blijkbaar toch wat nadere verduidelijking behoeft.

Vooreerst laat hij opmerken dat daar waar de middelen verminderen tegenover de initiële begroting 2002, er tegenover 2001 nog altijd een substantiële verhoging kan worden vastgesteld.

Tweedens wijst de minister er ook op dat, in tegenstelling tot wat sommigen lijken te denken, een begrotingscontrole louter een “bijsturingsmoment” is in het hele begrotingsgebeuren. De echt fundamentele beleidskeuzes worden gemaakt en komen tot uiting op het moment van het finaliseren van de initiële begroting.

Derdens geeft de minister nog mee dat deze begrotingscontrole ook deels een besparingsoefening was voor alle leden van de Vlaamse regering. En als Vlaams minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking kon ook hij niet om deze klassieke realiteit heen.

En tenslotte moet het de minister ook nog van het hart dat er, zijns inziens, door sommigen toch wat gegoocheld wordt met het cijfermateriaal. Een en ander mag met name niet overdreven worden. Zo is bijvoorbeeld, het door sommigen geciteerde cijfer van een vermindering van de kredieten met 125 miljoen frank, absoluut niet correct. De waarheid is, dat de beleidskredieten (die, in tegenstelling tot de betalingskredieten, eigenlijk de enige echt relevante kredieten zijn) slechts met ongeveer 15 miljoen frank (of 388.000 euro) verminderen. De reële vermindering is dus veel en veel kleiner dan sommigen het willen laten uitschijnen.

Hij is het er ten algemenen titel dan ook niet mee eens dat sommigen aan deze begrotingscontrole algemene politieke conclusies willen verbinden met betrekking tot de fundamentele opties van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Het betreft hier louter het aanpassen van een aantal begrotingsposten aan de realiteit die zich voordoet op het terrein. In die zin, en enkel in die zin, kan er sprake zijn van een verschil tussen de verwachtingen en aspiraties van het beleid en de concrete beleidspraxis.

B. Gemeentelijk convenantenbeleid

Voor wat het beleid naar de gemeenten toe betreft, laat de minister opmerken dat er, ondanks de globale kredietvermindering, toch met heel wat bijkomende gemeenten een convenant afgesloten zal kunnen worden.

Op het budget voor 2001 werden subsidies uitgekeerd aan 11 gemeenten en (ten behoeve van de begeleiding) aan de VVSG. Het ging daarbij in totaal over een bedrag van 670.946 euro. Dat er in 2001 minder gemeenten werden geselecteerd dan oorspronkelijk voorzien, zodat ook de voorziene

middelen absoluut niet uitgeput werden, had volgens de minister een dubbele oorzaak. Enerzijds wilde men alles zo goed mogelijk voorbereiden, hetgeen ertoe leidde dat de betrokken gemeenten een hele administratieve procedure dienden te doorlopen. En anderzijds bleek ook de gestrengheid van de Inspectie van Financiën een vrij sterke rem op het aantal gemeenten dat men kon selecteren.

In januari 2002 werd echter met 10 bijkomende gemeenten een convenant afgesloten, die werd aangerekend op het budget 2002. In totaal ging het daarbij om 382.352 euro.

Daarnaast bleven – mits positieve evaluatie – vanzelfsprekend ook de 11 reeds eerder afgesloten convenanten, evenals de subsidie aan de VVSG, bestaan. Bij die hernieuwingen ging het in beide gevallen om relatief constante bedragen ten overstaan van 2001. De minister preciseert dat dit, uitgaande van een stijgingspercentage van ongeveer tien percent voor de in het najaar te vernieuwen 11 convenanten en voor de VVSG-subsidie, voor 2002 een bedrag van in totaal 738.000 euro betekent. Als daar de hoger vermelde 382.352 euro voor de tien pas in 2002 tot stand gekomen convenanten wordt bijgeteld, levert dit een totaal van 1.120.383 euro op voor alle in 2002 lopende pilootprojecten.

Daar komt volgens de minister nog bij dat in de loop van 2002 ongetwijfeld ook nog bijkomende gemeenten geselecteerd zullen worden. Hieromtrent kan de minister ten indicatieven titel meedelen dat er van de 21 momenteel ingediende dossiers, op louter formele gronden, een tiental sowieso reeds afvallen. Als men er dus voorzichtigheidshalve van uitgaat dat er een tiental dossiers het hele parcours succesvol zullen doorlopen, à rato van ongeveer 50.000 euro subsidie per dossier; betekent zulks voor 2002 nog eens bijkomend 500.000 euro subsidie voor het gemeentelijk convenantenbeleid. Als we deze schatting optellen bij de hoger genoemde 1.120.000 euro, komen we voor 2002 dus zelfs tot een totaal van 1.620.000 euro.

Zelfs met dit geschatte totaalbedrag zou er echter nog steeds een overschot zijn op de betreffende begrotingspost. En die overtollige bedragen daar gewoon laten staan, ware totaal onnuttig. De via de begrotingscontrole doorgevoerde kredietvermindering, bood hier dus een uitweg. Maar hoe dan ook blijft de minister erbij dat de vermindering op die post al bij al zeer relatief is.

C. Realisatiegraad van 77 percent

Ter verklaring van de door de heer Stefaan Plateau aangehaalde kwestie van de realisatiegraad van 77 percent, haalt de minister (naast de zonet vermelde problematiek van de gemeentelijke convenanten) de vrijwel continue daling van de Zuid-Afrikaanse rand aan. Deze weegt des te meer door, doordat Zuid-Afrika onze belangrijkste partner is inzake ontwikkelingssamenwerking, zodat zich net daar ook het overgrote deel van de projecten situeert.

Een en ander heeft een aanzienlijk bedrag aan niet-vastgelegde overschotten tot gevolg. De minister ergert er zich overigens aan dat dit probleem met de huidige budgettaire regels niet of nauwelijks te ondervangen is. Aan de administratie werd daarom gevraagd om na te gaan of er geen mogelijkheid bestaat om te werken met een andere, min of meer stabiele, munt (bijvoorbeeld de euro). Kwestie van die onvoorspelbare koersschommelingen toch enigszins te kunnen ondervangen.

De minister wijst er daarbij nog op dat de niet-opgenomen middelen verloren zijn voor de sector ontwikkelingssamenwerking, aangezien deze overschotten automatisch worden overgeheveld naar het Fonds voor Eenmalige Uitgaven.

D. Verhoging van de middelen ten behoeve van externe consultancy en verhoging van de VVOB-subsidie

De verhoging van de op basisallocatie 12.31 voorziene middelen met 248.000 euro, vindt volgens de minister haar oorzaak in het feit dat er een aantal extra uitgaven zullen moeten gedaan worden. Zo komen er meer zendingen van deskundigen naar Zuid-Afrika om daar extra controles mogelijk te maken. De 90.000 euro die de VVOB erbij krijgt zal dan weer moeten dienen voor de begeleiding, de monitoring en het aanwerven van een extra persoon in Zuid-Afrika. Gelet op de stijging en het volume van de directe samenwerking met Zuid-Afrika (die nu al ongeveer 12 miljoen euro belooft) is er in globo immers ook meer terreinomkadering nodig dan vroeger.

De minister wijst er daarbij op dat er federaal en internationaal wordt van uit gegaan dat ongeveer 8 percent van de budgettaire middelen naar personeelsomkadering dient gaan. Een cijfer dat Vlaanderen momenteel zelfs niet benadert. Voor de jaren 2000, 2001 en 2002 werd immers maar voorzien dat één percent van de middelen die Vlaanderen inzet naar personeel gaat. Dit is veel te weinig om een

echte kwaliteitsgarantie te kunnen bieden. Op termijn is het dan ook de bedoeling dat Vlaanderen dit internationale ijkpunt van 8 percent zou halen.

Een ander soortgelijk internationaal ijkpunt is dat daarnaast ongeveer 1 percent van de ingezette middelen dient te worden besteed aan evaluatie van de projecten. Verschuivingen in die richting dringen zich dus ook binnen het Vlaamse budget op. Waarbij de minister echter wel beaamt dat het fenomeen van de externe consultancy steeds met de nodige waakzaamheid dient benaderd te worden.

III.4. Indicatieve stemmingen

A. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Er dienden, voor wat deze bevoegdheid van minister Anciaux betreft, geen decreetsartikelen gestemd te worden.

B. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I : programma 12.2

Ter indicatieve stemming gelegd wordt het programma 12.2 aangenomen met 7 stemmen tegen 5.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Patrick HOSTEKINT   Luc VAN DEN BRANDE
Jacques LAVERGE